

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău, Blonschi Anatolie, Hloptev Victor și Societății cu Răspundere Limitată „Melenvit Prim” cu privire la contestarea actului administrativ și anularea contractelor de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 august 2016 prin care au fost admise apelurile declarate de Consiliul municipal Chișinău și Societatea cu Răspundere Limitată „Melenvit Prim”, casată integral hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 31 decembrie 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă :

La 11 septembrie 2014, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu Blonschi Anatolie cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 5/20-3 din 03 iunie 2014 „Despre operarea unor modificări în configurația lotului de pământ cu numărul cadastral 0100202660 din str. Trifan Baltă (proprietar Anatolie Blonschi)” a fost modificată configurația lotului de pământ din str. Trifan Baltă cu nr. cadastral 0100202660.

În corespundere cu art. 64 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a supus controlului legalității actului administrativ în cauză și consideră că acesta a fost adoptat cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.

Susține că în conformitate cu art. 68 din Legea privind administrația publică locală, prin notificarea nr. 1304/OT₄-L 198 din 14 iulie 2014, a solicitat Consiliului mun. Chișinău abrogarea deciziei nr. 5/20-3 din 03 iunie 2014, în termen de 30 zile, însă prin scrisoarea de răspuns nr. 06-119/5156 din 25 iulie 2014, recepționată la 28 iulie 2014, Primăria mun. Chișinău a informat Oficiul Teritorial Chișinău că temeiuri pentru abrogarea deciziei contestate nu au fost stabilite, menționând că autoritatea publică locală emitentă nu a adoptat nici o decizi în acest sens.

Indică reclamantul că potrivit art. 77 alin. (3) și art. (5) al Legii privind administrația publică locală, bunurile domeniului privat al unității administrativ teritoriale pot fi înstrăinate, date în administrare, în arendă, ori în locațiune, în condițiile legii, înstrăinarea, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii, iar, potrivit art. 14 alin. (2) lit. d) din aceeași Lege, Consiliul local decide vânzarea, privatizarea, concesiunea sau darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii.

Prin urmare, afirmă reclamantul că în privința lotului de pământ cu suprafața de 304 m.p. din str. Trifan Baltă - proprietate municipală, au fost ignorate normele legale respective.

Totodată, invocă că la adoptarea decizie nr. 5/20-3 din 03 iunie 2014, Consiliul mun. Chișinău nu au respectat nici prevederile art. 9 alin. (2) al Legii nr. 317 din 18 iulie 2013, privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care reglementează că actele normative ale administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

În context relatează că întrucât normele enumerate mai sus nu admit abateri și prevăd conduita ce trebuie de urmat, încălcarea acestora duce la nulitatea actului, or, potrivit art. 220 alin. (1) Cod civil, actul juridic ce contravine normelor imperative este nul, iar conform Legea contenciosului administrativ constituie temei de anulare a actului administrativ, faptul emiterii actului contrar legii.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 68 din Legea privind administrația publică locală și art. art. 3 alin. (1), 5 lit. b, 17 alin. (2), 21 alin. (1) art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ.

Solicită anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 5/20-3 din 03 iunie 2014 „Despre operarea unor modificări în configurația lotului de pământ cu numărul cadastral 0100202660 din str. Trifan Baltă (proprietarul dl. Blonschi Anatolie)”.

La 24 aprilie 2015, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, a depus cerere de concretizare a cerințelor împotriva Consiliul municipal Chișinău, copârți Primăria mun. Chișinău, Blonschi Anatolie, Hloțev Victor și SRL „Melenvit Prim” cu privire la contestarea actului administrativ și anularea contractelor de vânzare-cumpărare.

În motivarea cererii a invocat că la 10 februarie 2015, i-a fost prezentată copia contractului de vânzare-cumpărare nr. 6084 din 21 iulie 2014, încheiat între Primăria mun. Chișinău și Stețco Igor, care a acționat în numele lui Blonschi Anatolie în baza procurii nr. 2510 din 25 martie 2014.

Totodată, potrivit datelor din registrul bunurilor imobile, bunul imobil cu nr. cadastral 0100202660 a fost înstrăinat de către Blonschi Anatolie lui Hloțev Victor în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 2800 din 08 august 2014, iar ulterior în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 7948 din 18 septembrie 2014, proprietar al bunului imobil respectiv a devenit SRL „Melenvit Prim”.

În această ordine de idei, invocând prevederile art. art. 666 alin. (2), 220 alin. (1) Cod civil, și art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, relevă că Consiliul municipal Chișinău nu a respectat reglementările art. 5 alin. (4) din Legea privind terenurile proprietate și delimitarea lor, art. 77 alin. (3), (5) din Legea privind administrația publică locală, art. 18 alin. (4) din Legea cadastrului bunurilor imobile, prevederile Regulamentului privind licitațiile cu strigarea și cu reducere, aprobat prin

Hotărîrea Guvernului nr. 136 din 10 februarie 2009 și ar. 9 alin. (2) din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

Prin urmare, este de părerea că anularea actului inițial atrage după sine anularea actelor juridice subsecvente, în speță acestea fiind contractele de vânzare-cumpărare încheiate în privința imobilului cu nr. cadastral 0100202660.

Solicită, anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 5/20-3 din 03 iunie 2014 „Despre operarea unor modificări în configurația lotului de pământ cu numărul cadastral 0100202660 din str. Trifan Baltă (proprietarul dl. Blonschi Anatolie)”, contractului de vânzare-cumpărare nr. 6084 din 21 iulie 2014, încheiat între Primăria mun. Chișinău și Stețco Igor în interesele lui Blonschi Anatolie, contractului de vânzare-cumpărare nr. 2800 din 08 august 2014 încheiat între Blonschi Anatolie și Hloptev Victor și contractului de vânzare-cumpărare nr. 7948 din 18 septembrie 2014 încheiat între Victor Hloptev și SRL „Melenvit-Prim”.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 31 decembrie 2015, acțiunea a fost admisă integral, fiind anulată ca ilegală decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/20-3 din 03 iunie 2014 „Despre operarea unor modificări în configurația lotului de pământ cu numărul cadastral 0100202660 din str. Trifan Baltă (proprietarul dl. Blonschi Anatolie)”, totodată fiind anulat contractul de vânzare-cumpărare nr. 6084 din 21 iulie 2014, încheiat între Primăria mun. Chișinău și Stețco Igor în interesele lui Blonschi Anatolie, contractului de vânzare-cumpărare nr. 2800 din 08 august 2014 încheiat între Blonschi Anatolie și Hloptev Victor și contractului de vânzare-cumpărare nr. 7948 din 18 septembrie 2014 încheiat între Victor Hloptev și SRL „Melenvit Prim”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 august 2016 au fost admise apelurile declarate de Consiliul municipal Chișinău și SRL „Melenvit Prim”, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre prin acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut prevederile art. 17 alin. (1), (4) și (5) din Legea contenciosului administrativ și art. 68 alin. (3), (4) al Legii privind administrația publică locală care reglementează termenele de adresare în instanța de contencios administrativ și împuternicirile oficiului teritorial al Cancelariei de Stat, a remarcat că deoarece cererea prealabilă de anulare a deciziei contestate a fost înaintată la 14 iulie 2014, iar a 28 iulie 2014 Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat a înregistrat răspunsul nr 06-11/5156 din 25 iulie 2014, remis de Primăria mun. Chișinău la cererea prealabilă, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat urma să se adreseze în instanța de judecată în termen de 30 de zile din momentul recepționării răspunsului, respectiv pînă la data de 28 august 2014, pe cînd cererea de chemare în judecată a fost depusă doar la 11 septembrie 2014, adică în a 59-a zi de la recepționarea răspunsului la cererea prealabilă.

Totodată, cu referire la art. 116 CPC, care stabilește repunerea în termen, instanța de apel a reținut că Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat nu a solicitat repunerea în termen și nici nu a prezentat probe pertinente, concludente și admisibile care ar justifica repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, iar Consiliul municipal Chișinău și SRL „Melenvit Prim” au invocat această omisiune.

La data de 12 octombrie 2016, Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat a declarat recurs împotriva deciziei instanțe de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii și rezultă din aplicarea eronată a normelor de drept material.

Menționează că în cadrul examinării cauzei, instanța de apel nu a determinat circumstanțele reale și a lăsat fără apreciere faptul că potrivit art. 9 alin. (2) din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai revederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, pe când potrivit art. 220 alin. (1) Cod civil și art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, actul juridic ce contravine normelor imperative este nul, iar emiterea actului administrativ contrar legii, constituie temei de anulare a acestuia.

Mai indică recurentul că Legea privind administrația publică locală, în art. 1, explică că prin autorități ale administrației publice locale de nivelul al doilea se înțelege autorități publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul raionului, municipiului Chișinău, municipiului Bălți, unității teritoriale autonome cu statut juridic special pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației unității administrativ-teritoriale respective. Astfel, Consiliul municipal Chișinău, ca autoritate administrativă de nivelul doi, reprezintă autoritate reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale, aleasă în vederea soluționării problemelor de Interes local.

Același act normativ relevă în art. 5 alin. (1) că autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), orașe (municipii) sînt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive.

În materie de competențe, consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice.

Totodată, relatează că art. 55 alin. (2) al Legii cu privire la administrația publică locală stabilește că administrarea publică a municipiului Chișinău se realizează de către consiliul municipal, consiliile sectorale, orașenești și sătești (comunale), ca autorități deliberative, și de către primarul general al municipiului Chișinău, primarii sectoarelor, satelor (comunelor) și orașelor, ca autorități executive.

În context, cu referire la prevederile art. 14 alin. (1) și 15 din Legea contenciosului administrativ, insistă recurentul că întrucît Consiliul mun. Chișinău ca autoritate a administrației publice locale dispune de autonomie locală, era unicul organ competent de a examina cererea prealabilă înaintată și singura în drept să comunice decizia petiționarului.

Iar, invocînd prevederile art. 68 al Legii cu privire la administrația publică locală menționează că răspunsul nr. 06-119/5156 din 25 iulie 2014, care se pretinde a fi recepționat de Oficiu la data de 28 iulie 2014, a fost semnat de viceprimarul mun. Chișinău Nictor Grozavu, iar organul emitent nu a examinat cererea prealabilă împotriva deciziei nr.5/2-3 din 03 iunie 2014.

Sau, deoarece în termenul stabilit de legislație autoritatea emitentă Consiliul municipal Chișinău nu a reexaminat actul contestat, la depunerea cererii de chemare în judecată s-a ținut cont de respectarea termenului legal stabilit de alin. (4) art. 68 al Legii privind administrația publică locală, potrivit căruia oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanța de contencios administrativ cazul tăcerii autorității locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de

abrogare a actului în cauză.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum denotă din actele cauzei, copia deciziei instanței de apel din 09 august 2016 a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurentului Oficiul Teritorial Cadastral al Cancelariei de Stat la data de 20 septembrie 2016, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire cu nr. de ieșire 8374 din 20 septembrie 2016, (f.d. 222 Vol. I).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 octombrie 2016 împotriva deciziei instanței de apel din 09 august 2016 în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Sub acest aspect, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, apreciază critic argumentele recurentului precum că organul emitent Consiliul mun. Chișinău nu a examinat cererea prealabilă privind anularea deciziei nr. 5/20-3 din 03 iunie 2014, iar la depunerea cererii de chemare în judecată a fost respectat termenul de 60 de zile din momentul depunerii cererii prelabile prevăzut de art. 68 alin. (4) din Legea privind administrația publică locală.

Aceasta deoarece, după cum și instanța de apela a reținut, prin scrisoarea nr.06-119/5156 din 25 iulie 2014, a fost expediat răspuns Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat Primăria mun. Chișinău la cererea prealabilă nr. 1304/OT4-1198 din 14 iulie 2014 privind anularea deciziei nr. 5/20-3 din 03 iunie 2014, iar faptul că acest răspuns a fost formulat și expediat în adresa petiționarului de autoritatea publică locală executivă împuternicită cu executarea deciziei contestate, Primăria mun. Chișinău, în perioada în care Consiliul municipal Chișinău nu activa temporar din cauza concediilor, nu poate fi

considerat că organul emitent nu a examinat cererea prealabilă cu atât mai mult cu cât poziția autorității executive coincide cu poziția autorității emitente.

Respectiv, instanța de apel justificat a reținut că acțiunea urma să fie inițiată în termen de 30 de zile de la data recepționării răspunsului din 25 iulie 2015.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță